

Arodslimības meža nozares uzņēmumos

“Arodslimības – tas ir nopietni” un tas izraisīja arodbiedrības organizāciju vadītāju interesi uzzināt kaut ko tuvāk par šo nodarbināto veselības problēmu. Šajā sakarā LMNA Informatīvajā sanāksmē 15. martā par tēmu “**Biežākie veselība traucējumi un arodslimības kokapstrādes un mežizstrādes uzņēmumos**” uzstājās *Dr.med. Jelena RESTE, arodveselības un arodslimību ārste, sāpju ārste* no Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un veselības institūta. Viņa norādīja galvenos darba vides riska faktorus mežizstrādē un kokapstrādē:

- Mikroklimata parametri (gaisa t°, mitrums, caurvējš)
- Ultravioletais starojums (darbs tiešos saules staros)
- Troksnis
- Vibrācija (gan lokāla, gan vispārēja)
- Koksnes putekļi
- Ķīmisko vielu aerosoli (organiskie šķīdinātāji, krāsas, lakas, piesūcinātāji)
- Bioloģiskie faktori (ērces, baktērijas, pelējuma sēnītes)
- Fiziskā pārslodzes, smagumu celšana
- Roku muskuļu sasprindzinājums, pārslodze
- Piespiedu darba pozas
- Biežas atkārtotas roku un kāju kustības
- Monotons darba, izpildot vienveidīgas operācijas
- Psihoemocionālā spriedze

Raksturojot darba vides riska faktoru ietekmi uz nodarbināto, veselību lektore norādīja uz to iedarbes sekām, piemēram,

- Paaugstināts **troksņa** līmenis rada *aroda vājdzirdību un kurlumu*.
- Bīstamākie ir sīkie **putekļi** <5mikroni diametrā, kas izraisa *hroniskas elpceļu slimības, ādas strutainus iekaisumus, acu gļotādas hronisku iekaisumu*
- Lokālā, vispārējā **vibrācija** izraisa *vibrācijas slimību – roku salšana, tirpšana, “balti pirksti” sāpes roku locītavās, vibrācijas jūtīguma samazināšanās ...un arvien sliktāk.*
- Ķīmisko vielu aerosoli izraisa *akūtu saindēšanos (reibonis, galvassāpes, vispārējs vājums, vemšana, acu, elpceļu kairinājums); hronisku saindēšanos.*
- Bioloģiskie faktori – ērcu kodumi izraisa *ērcu encefalītu, laima slimību*; – pelējuma sēnītes un to izdalītie produkti izraisa: *alerģiskas slimības (piem., bronhiālās astma, alerģiskas iesnas), citas elpošanas orgānu slimības.*

Šo un citu faktoru iedarbības profilaksei ir daudz pasākumu – individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL); ventilācijas sistēmu ierīkošana, darba procesu norobežošana; vides faktoru mērījumi, regulārās obligātās veselības pārbaudes (OVP); roku darba mehanizācija, palīgierīces smagumu celšanai, tehnoloģiski uzlabojumi u.tml.

Darba devējs, lai pagarinātu nodarbināto darba mūžu var daudz ko darīt un tas ir jādara – saskaņā ar Darba aizsardzības likumu un attiecīgajiem Ministru kabineta noteikumiem, veicot darba vides risku profilaktiskos pasākumus, oficiāli atzītus arodslimniekus neatlaist uzreiz no darba, bet pēc iespējas piemeklēt viņa spējām atbilstošu darba vietu u.tml.

Ko darbinieks var darīt, lai nepieļautu arodslimību?

- ievērot darba aizsardzības prasības;
- izmantot individuālās aizsardzības līdzekļus;
- obligātajās veselības pārbaudēs ārstam neslēpt veselības traucējumus;
- gadījumā, ja rodas kādas veselības problēmas, pēc iespējas drīzāk griezties pie ārsta, nenogaidīt līdz pēdējam!... bet, ja, nu tomēr ..., tad, *kādi dokumenti nepieciešami, lai apstiprinātu*

arodslimības diagnozi?

- nosūtījums no ģimenes ārsta uz Paula Stradiņa KUS Aroda un radiācijas medicīnas centru arodslimību ārsta konsultācijai;
- veikto izmeklējumu rezultāti (slēdzienu kopijas);
- izraksts no ambulatorās kartes par pārciestajām slimībām;
- darba stāžu apliecinājoši dokumenti (darba grāmatiņas, darba līgumu, nodokļu grāmatiņas kopijas, vai citi darba devēja izsniegti apliecinājumi).

Kādas ir arodslimnieku tiesības?

Visos likumīgi noformētu darba attiecību gadījumos nodarbinātajam sociālo aizsardzību garantē LR normatīvie akti.

Apstiprinātas arodslimības gadījumā nodarbinātais vēršoties VSAA, var saņemt: - Slimības pabalstu;

- Atlīdzību par darb spēju zaudējumu;
- Atlīdzību par apgādnieka zaudējumu;
- Apbedīšana pabalstu;
- Atlīdzību par papildu izdevumiem.

BET!!! pašnodarbinātās personas nav apdrošinātas pret arodslimībām un nelaimes gadījumiem darbā.